

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Analiza zapotrzebowania na
**KOMPETENCJE
W GOSPODARCE
I NA RYNKU PRACY**

Wraz z badaniem wartości docelowej wspólnego wskaźnika długoterminowego PO WER
w obszarze szkolnictwa wyższego

POTRZEBY I DEFICYTY KOMPETENCYJNE

Magdalena Jelonek
(m.jelonek@uj.edu.pl)

Agenda

Kompetencje ważne i
deficytowe

Na podstawie: analizy danych
zastanych, badań jakościowych oraz
badań ilościowych

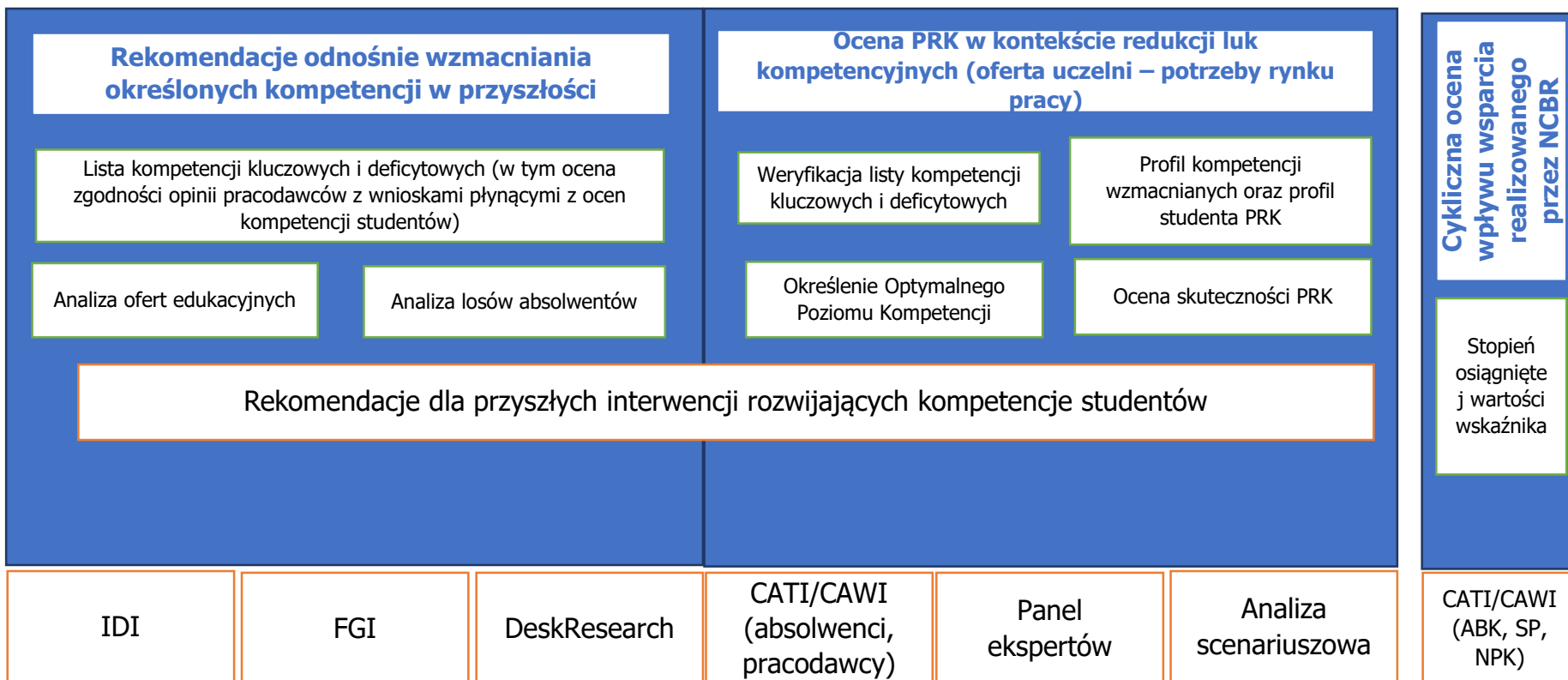

Przewidywania odnośnie
potrzeb kompetencyjnych

Na podstawie analizy scenariuszowej

Metodologia badania

Kompetencje ważne i deficytowe

Kompetencje ważne dla pracodawców – (spontaniczne wypowiedzi badanych)

Ogólne (względnie stabilne) potrzeby pracodawców

„z potencjałem” (wysokie kompetencje kognitywne, umiejętność uczenia się)

ogólnie przygotowani do pracy (np. potrafią jasno komunikować się w mowie i w piśmie w języku ojczystym i/ lub języku obcym)

dobrze zorganizowani oraz odpowiednio nastawieni do pracy (np. aktywni, nie bierni)

nie mający problemów z relacjami z innymi osobami (klientami, współpracownikami, przełożonymi)

Przygotowani pod względem zawodowym (np. orientują się w branży, potrafią obsługiwać podstawowe dla danego stanowiska programy/aplikacje)

Przewiduje się zmianę potrzeb (pojawienie się dodatkowych, ważnych oczekiwań) w przyszłości

Ogólne deficyty kompetencyjne

Kreatywność (rozumianej jako innowacyjność, generowanie nowych rozwiązań i pomysłów)

Problemy z postawami wobec pracy (sumiennością, odpowiedzialnością, lojalnością)

Umiejętność samoorganizacji

Kompetencje społeczne (np. bycie komunikatywnym, łatwe nawiązywanie kontaktów, współpraca w grupie, umiejętność komunikowania się)

Braki specyficzne dla poszczególnych stanowisk (w tym braki w zakresie umiejętności zawodowych)

Obecnie w związku z dużymi niedoborami kadrowymi pracodawcy obniżają wymagania wobec kandydata, planując uzupełnienie braków kompetencyjnych w miejscu pracy

Braki kompetencyjne specyficzne dla poszczególnych stanowisk

Opinie pracodawców/bezpośrednich przełożonych absolwentów uczelni zatrudnionych na wybranych typach stanowisk

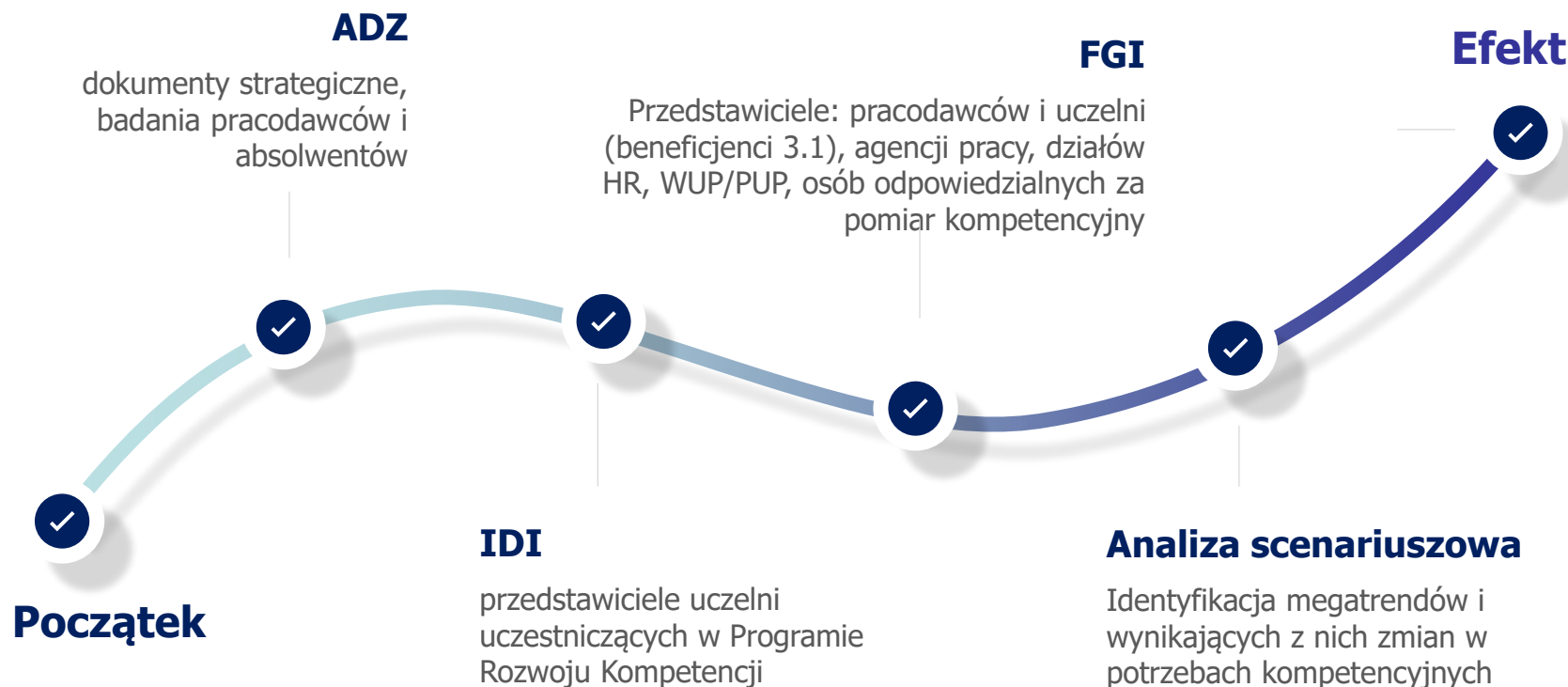

Przewidywania w zakresie zmian potrzeb kompetencyjnych

**[analiza scenariuszowa]
Perspektywa 5-10 letnia**

Kroki w analizie scenariuszowej

Kluczowe megatrendy oddziałujące na rynek pracy

Zmiany demograficzne

(np. wzrastająca długość życia, niższe demograficzne, migracje)

Postęp technologiczny

(np. inteligentne urządzenia i systemy, społeczeństwo cyfrowe, robotyzacja, społeczności wirtualne)

Globalizacja

(np. międzynarodowe zespoły, globalna konkurencja o zasoby ludzkie)

Zmniejszenie znaczenia prac rutynowych, wzrost znaczenia prac nierutynowych i interaktywnych (ang. *complex problem-solving*)

Motory (drivery) zmian

presja
zdobywania
nowych
kompetencji lub
ich uzupełniania

ścieżki nauki i
kariery
unikatowe,
granice między
pracą a nauką
rozmyte

Postęp
technologiczny
[coraz więcej
kompetencji
związanych z
relacją człowiek-
maszyna]

kwalifikacje
uzyskane w toku
formalnej
edukacji =
początek ścieżki
edukacyjnej

globalizacja =
różnorodność w
organizacjach i
konieczność
adaptacji

Wzrost znaczenia kompetencji:

Komplementarne do możliwości maszyn

Transferowalne do innych ról np. cyfrowe, międzydyscyplinarne

Umiejętność korzystania z technologii (w zawodach tradycyjnie niezwiązanych z tym obszarem)

Uczenia się

Umiejętność współpracy na linii człowiek-maszyna/komputer

Kompetencje specjalistyczne na poziomie wysokim w zawodach średniego i wysokiego szczebla

Wykorzystywania danych (w projektowaniu i decyzjach)

Kompetencje wysokospecjalistyczne z pogranicza kilku dziedzin

KOMPETENCJE KOMPLEMENTARNE DO MOŻLIWOŚCI MASZYN:

- ❖ interpersonalne, międzykulturowe, inteligencja społeczna
- ❖ **Kognitywne** - radzenie sobie z niekodyfikowalnymi zadaniami (kompleksowe rozwiązywanie problemów, myślenie krytyczne, myślenie dedukcyjne, zarządzanie obciążeniem kognitywnym)
- ❖ **kreatywność** - generowanie i rozumienie nowych pomysłów i koncepcji
- ❖ **myślenie niekonwencjonalne i adaptacyjne**
- ❖ kompetencje związane z **pisemną ekspresją**

UNIwersytet Jagielloński
w Krakowie

Magdalena Jelonek
m.jelonek@uj.edu.pl